

Ammatillisen koulutuksen kehittämislinjaukset ja kansainvälistyminen

Opetusneuvos Tarja Riihimäki

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Ammatillinen koulutus: Hallitusohjelman ja KESU-luonnoksen painopisteet

- Koulutustakuu osana yhteiskuntatakuuta
- Keskeyttämisen vähentäminen
- Tutkinto- ja rahoitusjärjestelmän kehittäminen
- Laadunhallinnan vahvistaminen
- Kansainvälistymisen edistäminen

Yhteiskuntatakuu - Koulutustakuu

- Yhteiskuntatakuu:
 - jokaiselle alle 25-v nuorelle ja alle 30-v vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään 3 kk:n kuluessa työttömäksi joutumisesta – toimenpiteitä valmistelee TEM yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa
- Koulutustakuu:
 - jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan jatkumahdollisuus lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin
- Toteutus:
 - koulutuspaikkojen suuntaaminen koulutustakuun toteuttamiseksi
 - ammatillisen koulutuksen opiskelijaksi ottamisen perusteiden uudistaminen:
 - ensin valitaan perusopetuksen päättäneet ja ilman toisen asteen tutkintoa olevat
 - uudistetut perusteet käyttöön 2013
 - ohjauksen kehittäminen: laaditaan hyvän opinto-ohjauksen kriteerit, kehitetään sähköisiä palveluita (SADe-hanke)

Keskeyttämisen vähentäminen – läpäisyn parantaminen

- Tilanne:
 - 45 % ikäluokasta aloittaa välittömästi perusopetuksen jälkeen ammatillisessa koulutuksessa (2001 36 %)
 - kokonaan keskeyttäneitä on n. 8 % (n. 12 000 opiskelijaa v. 2008)
 - läpäisy (tutkinto tavoiteajassa (3 v) tai nopeammin) 58 % opiskelijoista, 2011 tavoitteena 65 % läpäisy
- Läpäisyn tehostamisohjelma
 - 4 M€ vuosittain (16 M€ 2011- 2014)
 - tavoitteena tukea tutkintojen suorittaminen tavoiteajassa
 - ohjelma hyödyntää jo aiemmin mm. ESR-rahoituksella kehitettyjä keskeyttämisen vähentämistoimia, tehostaa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä kehittää yksilöllisiä opintopolkuja ja opinto-ohjausta
 - käynnissä 14 verkostohanketta

Tutkintojärjestelmän kehittäminen

- Tutkintojärjestelmä:
 - tavoitteena selkeä ja johdonmukainen tutkintojärjestelmä (perus-, ammatti-, ja erikoisammattitutkinnot) työelämän osaamistarpeisiin vastaavat tutkinnot
- Tutkinnot
 - kaikki tutkinnot yhteen asetukseen
 - tutkintojen nimien yhtenäistäminen
 - tutkintoihin liitetään tutkintonimikkeet
 - otetaan käyttöön ECVET – eurooppalainen opintosuoritusten siirtojärjestelmä kaikissa ammatillisissa tutkinnoissa vuonna 2013
- Valmistavat ja valmentavat koulutukset
 - valmistavat ja valmentavat koulutukset osaksi tutkintojärjestelmää
 - asema ja sisältö selkiytetään

Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmän kehittäminen

- Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoitus
 - kehittäminen yhdessä tutkintojärjestelmän kehittämisen kanssa
 - tavoitteena tukea koko ikäluokan kouluttamista, koulutuksen läpäisyn parantamista, nopeampaa siirtymistä työelämään ja aiemmin opitun tunnustamista
 - rahoituksen määräytymisperusteissa otetaan huomioon yksilöllisten opintopolkujen toteuttaminen ja tutkinnon osa kerrallaan etenevän tutkintojen suorittamistavan vaikutukset
- Erityisopetuksen rahoitus
 - rahoitus erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukipalvelujen palvelutarpeesta lähtien
- Ohjausjärjestelmä
 - kehitetään siten, että ammatillista perus- ja lisäkoulutusta voidaan ohjata kokonaisuutena elinikäisen oppimisen periaatteella
 - nuorten ja aikuisten koulutuksen erityispiirteet otetaan huomioon

Ammatillisen koulutuksen laadunhallinta

- Ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan vahvistaminen
 - kaikilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä on vuoteen 2015 mennessä toimiva laadunhallintaa ja laadun jatkuvaa parantamista tukeva järjestelmä
 - käynnistetään laatutyön alkuvaiheessa olevien koulutuksen järjestäjien laadun kehittämisen tukiohjelma
- Työpaikalla tapahtuvan opiskelun ja oppisopimuskoulutuksen laadunhallinnan välineiden ja menettelyiden kehittäminen
 - toimeenpannaan oppisopimuskoulutuksen laatutyöryhmän ehdotukset
- Oppimistulosten seuranta-arviointi
 - kehitetään ammatillisen peruskoulutuksen oppimistulosten seuranta-arviointia ja siihen kytkeytyvää sähköistä seuranta- ja palautejärjestelmää

Ammatillisen koulutuksen kansainvälistyminen

- Yleisiä tavoitteita
 - lisätään ammatillisen osaamisen vertailtavuutta Euroopassa
 - edistetään ammatillisessa koulutuksessa olevien ja ammatillisen tutkinnon suorittaneiden liikkuvuutta sekä eurooppalaisten työmarkkinoiden kehittymistä
 - ottaa käyttöön ECVET
- Liikkuvuutta lisätään
 - opiskelijoiden, tutkinnon suorittaneiden ja opetushenkilöstön liikkuvuutta lisätään:
 - tavoitteena on lisätä pitkäkestoista opiskelijaliikkuvuutta 30 %
 - opettajien kansainvälisiä työelämäjaksoja ja muuta liikkuvuutta 20 %
 - tehostetaan ulkomailla suoritettuja opintojen, työssäoppimisen ja työkokemuksen hyväksilukemista osana ammatillisen tutkinnon suorittamista
- Koulutuksen kansainvälistä kehittämistä edistetään
 - edistetään osallistumista kansainväliseen vertaisoppimiseen ja –arviointiin
 - vaikutetaan aktiivisesti Kööpenhaminan prosessin tavoitteenasetteluun ja edistetään niiden saavuttamista Suomessa
 - lisätään opetushallinnon ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien verkostojen yhteistyötä Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kanssa